

POSTANOWIENIE

20 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

na posiedzeniu niejawnym 20 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa A.K. i A.K.1

przeciwko Bank w W.

o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej A.K. i A.K.1

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z 24 czerwca 2024 r., VI ACa 1578/22,

1) odrzuca skargę kasacyjną;

**2) oddala wniosek o zasądzenie od powodów na rzecz
pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.**

(A.D.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 8 lipca 2022 r. w sprawie z powództwa A.K. i A.K.1 przeciwko Bank w W. o ustalenie i zapłatę Sąd Okręgowy w Warszawie ustalił, że bliżej opisana umowa o kredyt hipoteczny z 6 sierpnia 2008 r. zawarta przez powodów z [...] Spółka Akcyjna w W., jest nieważna; zasądził od pozwanego na rzecz powodów łącznie kwotę: 81 128,43 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 5 maja 2017 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 54 957,31 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 34 151,24 CHF od 5 maja 2017r. do dnia zapłaty i od kwoty

20 806,07 CHF od 6 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty i oddalił powództwo w pozostałym zakresie. Po rozpoznaniu apelacji pozwanego, wyrokiem z 24 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił zaskarżony wyrok w części rozstrzygającej roszczenie o zapłatę w ten sposób, że: zasądził od pozwanego na rzecz: A.K. kwoty 40 564,22 zł i 27 478,66 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 6 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty; A.K. kwoty 40 564,22 zł i 27 478,66 CHF z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 6 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od 5 marca 2017 r. do 5 stycznia 2022 r. i oddalił apelację w pozostałym zakresie.

Powodowie wnieśli skargę kasacyjną zaskarżając częściowo wyrok Sądu Apelacyjnego w zakresie, w którym Sąd ten zmienił częściowo wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie i oddalił powództwo o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie za okres od 5 maja 2017 r. do 5 stycznia 2022 r. Skarżący określili wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 73 869 zł. Wyjaśniając sposób jej obliczenia wskazali, że jest to wartość oddalonego roszczenia o odsetki ustawowe za opóźnienie od łącznej kwoty: 81 128,44 zł od 5 maja 2017 r. do 5 stycznia 2022 r. - w wysokości 24 814,97 zł i od kwoty 34 151,24 CHF od 5 maja 2017 r. do 5 stycznia 2022 r. - w wysokości 10 445,93 CHF, co w przeliczeniu po kursie średnim NBP obowiązującym w dniu wniesienia skargi kasacyjnej stanowi 49 053,04 zł. Łącznie więc wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi w niniejszej sprawie 73 868,01 zł, co zgodnie z art. 126¹ k.p.c., podlegało zaokrągleniu do podanej kwoty 73.869 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398 § 1 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna m.in. w sprawach o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu zaskarżenia nie jest wyższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych (niedopuszczalność skargi *rationae valoris*).

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem, Sąd Najwyższy nie jest związany wskazaną przez strony wartością przedmiotu zaskarżenia i może dokonać jej sprawdzenia na podstawie akt sprawy, z pominięciem zasad określonych w art. 25 i

26 k.p.c. (zob.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 maja 2001 r., IV CZ 20/01; z 21 listopada 2001 r., I CZ 152/01 oraz z 6 listopada 2002 r., III CZ 98/02, OSNC 2004, Nr 1, poz. 11). Sprawdzenie jest niezbędne wówczas, gdy od tej wartości zależy dopuszczalność skargi kasacyjnej.

Wprawdzie podana przez powodów wartość przedmiotu zaskarżenia (73 869 zł) przekracza tę wartość, jednak nie została ona określona prawidłowo. Skarżący pominęli bowiem okoliczność, że Sąd Apelacyjny w niezaskarżonej przez nich części wyroku dokonał korekty w sposobie zasądzenia na rzecz powodów dochodzonych kwot świadczenia głównego. Przyjmując, że powodowie (matka i syn) nie pozostają we wspólności majątkowej, uzasadniając łączne zasądzenie żądanych sum oraz zgodnie z ustaleniem, że kredytobiorcy finansowali raty, które okazały się nienależne, po połowie, zasądził na ich rzecz świadczenie w równych częściach: tj. kwoty po 40 564,22 zł i 27 478,66 CHF na rzecz każdego z powodów. Nie budzi zaś wątpliwości, że roszczenie o zapłatę odsetek za opóźnienie ma względem roszczenia zasadniczego charakter akcesoryjny w tym sensie, że nie może powstać samoistnie, to jest bez obowiązku zapłaty należności głównej (zob. m. in. uchwały Sądu Najwyższego z 28 lipca 1992 r., III CZP 86/92, OSNC 1993, nr 1-2, poz. 17. i z 10 listopada 1995 r., III CZP 156/95, OSNC 1996, nr 3, poz. 31.). W konsekwencji, mając na względzie zakres zaskarżenia wyroku obejmujący tylko rozstrzygnięcie o roszczeniu odsetkowym i nie kwestionujący sposobu zasądzenia świadczenia głównego, co skutkuje tym, że Sąd Najwyższy nie może orzekać o żądaniu odsetkowym „łącznym”, należy przyjąć, że wartość roszczenia odsetkowego każdego z powodów wynosi 36 934 zł.

Nie ulega wątpliwości, że po stronie powodów występuje współuczestnictwo materialne oparte na tym samym zespole okoliczności faktycznych i tym samym przepisie prawa uzasadniającym żądanie (art. 72 § 1 pkt 1 in fine k.p.c.). Nie ma ono jednak cech odpowiadających współuczestnictwu jednolitemu lub koniecznemu. Współuczestnictwo materialne między powodami nie oznacza, że wartość przedmiotu zaskarżenia należało określić jako sumę wskazanych kwot. Na etapie postępowania kasacyjnego każdy ze współuczestników materialnych, podobnie jak każdy ze współuczestników formalnych, ma bowiem własny, samodzielny interes w zaskarżeniu prawomocnego wyroku, co sprawia, że więź

prawna wiążąca współuczestników materialnych ulega istotnemu osłabieniu. Jeżeli zatem wartość przedmiotu zaskarżenia w odniesieniu do każdego ze współuczestników materialnych, niebędących współuczestnikami jednolitymi, nie przekracza dolnego progu dopuszczalności skargi kasacyjnej, to skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 marca 2005 r., I PZ 35/04, OSNP 2006, nr 1-2, poz. 15, z 26 listopada 2009 r., I CZ 78/09, z 9 listopada 2011 r., V CSK 54/11, z 10 stycznia 2018 r., I CZ 137/17, z 19 stycznia 2018 r., I CZ 148/17, z dnia 24 stycznia 2020 r., IV CSK 488/19, OSNC 2021, Nr 2, poz. 12 i z dnia 14 lipca 2022 r., I CSK 1366/22). Skoro w odniesieniu do każdego z powodów z osobna wartość ta była niższa niż 50 000 zł, skargę kasacyjną należało uznać za niedopuszczalną *ratione valoris*, co prowadziło do jej odrzucenia.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji. Wniosek o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego oddalono, zważywszy, że w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzeżono jej niedopuszczalności ani nie poczyniono w tej materii żadnych wywodów, ograniczając się do wniosku odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie jej oddalenie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01; z 1 sierpnia 2007 r., III CSK 185/07 oraz z 19 listopada 2014 r., III CSK 280/14).

Agnieszka Piotrowska

(M.M.)

[SOP]